

การประชุมสัมมนาระดับภูมิภาคครั้งที่ ๙ ของสหภาพคนตาบอดโลกเรื่องการนวด

วิชัย โชควิวัฒน์*

เกริ่นนำ

ระหว่างวันที่ ๔ - ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มีการประชุมสัมมนาระดับภูมิภาคครั้งที่ ๙ ของสหภาพคนตาบอดโลกภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เรื่องการนวด (The 9th World Blind Union Asia Pacific Regional Seminar on Massage) ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เขียนได้มีโอกาสร่วมกับคณะของมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด ประเทศไทย ไปร่วมประชุมสัมมนาดังกล่าว เห็นว่าเป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะเป็นประสบการณ์ตรงครั้งแรกที่ได้ไปร่วมประชุมสัมมนาของคนตาบอดในระดับสากล จึงขอนำเรื่องราวมาเล่าสู่กันฟัง

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นที่โรงแรมมิตรภาพ กรุงปักกิ่ง (Beijing Friendship Hotel) โรงแรมดังกล่าวเป็นโรงแรมเก่าเริ่มให้บริการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ อาณาบริเวณของโรงแรมกว้างขวางมาก เอกสารของโรงแรมระบุว่าเป็นโรงแรมสไตล์แบบสวน (garden-style hotel) ที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียในเนื้อที่ถึง ๓๓๕,๐๐๐ ตารางเมตร โดยเนื้อที่ราว ๒๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร จัดเป็นสวนแบบจีนโบราณ มีต้นไม้สูงใหญ่ร่มรื่นมาก ตัวอาคารเป็นอาคารสูงเพียง ๕ ชั้น หลังคาทรงจีนกว่า ๑๐ หลัง เฉพาะอาคารที่จัดเป็นห้องพักมี ๘ หลัง การประชุมสัมมนาจัดขึ้นที่อาคาร ๒ และ อาคาร ๘

โดยที่เป็นโรงแรมเก่า ทางเดินภายในอาคารจึงค่อนข้างแคบประมาณ ๑ เมตรครึ่ง นอกจากมีการเลี้ยวหักมุมหลาย

แห่งแล้วยังมีการเปลี่ยนระดับหลายครั้ง สถานที่ประชุมจึงไม่มีใครสะดวกนักสำหรับผู้พิการทางสายตา แต่ผู้จัดการประชุมได้แก้ปัญหาโดยมีผู้คอยอำนวยความสะดวก นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ของสหพันธ์ผู้พิการจีน (China Disabled Persons' Federation) แล้วยังมีอาสาสมัครคือนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแพทย์จีนปักกิ่ง ๒๒ คน มาคอยให้ความช่วยเหลือผู้เข้าร่วมประชุม ตั้งแต่การต้อนรับและส่งขึ้นรถเข้าโรงแรมจากสนามบิน, การพาจากห้องโถงรวมของโรงแรมไปห้องประชุม, การพาไปเข้าห้องน้ำ และการดูแลขณะรับประทานอาหาร เป็นต้น. บัตรกุญแจห้องพักมีปุ่มให้คลำได้ว่าค่าหรือหงายอย่างไร เพื่อสะดวกเวลาจะสอดเข้าช่องกุญแจเพื่อเปิดห้อง.

อาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ของสหพันธ์ตลอดจนพนักงานโรงแรมได้รับการอบรมมาอย่างดี. ทุกคนมีจิตอาสาคอยให้บริการด้วยความเข้าใจ ดูแล้วน่าชื่นใจ. การประชุมสัมมนาดำเนินไปด้วยความราบรื่น เพราะคณะผู้เข้าประชุมเองก็ได้ช่วยตนเอง โดยหลายคนมีคนตาดีนำมา และบางคนช่วยตัวเองได้ดีมาก. ที่โดดเด่นมากคือ นาย หั่ว เซิง ฮอค ประธานภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจากสิงคโปร์ ซึ่งมาพร้อมสุนัขนำทางนำรักตัวหนึ่ง. คุณเพชรรัตน์ เตชะวัชรวิภา ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอดเล่าว่า คุณฮอคพักอยู่คนละชั้นในอาคารเดียวกัน ได้โทรศัพท์คุยกันสอบถามเบอร์ห้อง ครั้นเดียวคุณฮอคก็มาถึงที่ห้องพร้อมสุนัขนำทาง.

เจ้าภาพของการประชุมสัมมนานี้ ได้แก่ สหภาพคนตาบอดโลก (World Blind Union), สหพันธ์ผู้พิการจีน,

*ประธานกรรมการวิชาชีพ สาขาการแพทย์แผนไทย

ศูนย์บริหารการนวดของคนตาบอดจีน (China Blind Massage Administration Center), สมาคมคนตาบอดฮ่องกง (The Hong Kong Society for the Blind) และสถาบันของหมอนวดตาบอดจีน (China Institute of Blind Massage).

การประชุมครั้งนี้ เจ้าภาพพยายามรักษาเวลาอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดให้ผู้เข้าประชุมเข้านั่งประจำที่ครึ่งชั่วโมงก่อนพิธีเปิดประชุม และทุกเช้า - บ่าย จะให้เข้าประชุมก่อนกำหนดเวลา ๑๐ นาที โดยจัดตารางการประชุมไว้ไม่แน่นัก. นั่นคือเริ่มการประชุมภาคเช้าเวลา ๙ นาฬิกา และมีเวลาพักกลางวันถึง ๒ ชั่วโมง จากเที่ยงถึงบ่าย ๒ โมง.

ภาษาที่ใช้ในการประชุมมี ๓ ภาษาคือ จีน อังกฤษ และญี่ปุ่น โดยมีล่ามคอยแปล. ผู้เข้าประชุมทุกคนจะได้รับหูฟัง โดยนำป้ายชื่อที่ได้รับแจกไปแลกหูฟังทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย. ป้ายชื่อนี้ให้ผู้เข้าประชุมคล้องคอ ใช้แทนคู่มืออาหารทั้ง ๓ มื้อในโรงแรมที่พักด้วย. ผู้บรรยายบางคนบรรยายเป็นภาษาอื่นนอกจาก ๓ ภาษาหลัก เช่น จากเวียดนาม นำล่ามแปลเป็นภาษาอังกฤษไปเอง จึงสามารถอ่านคำแปลที่เตรียมไว้ล่วงหน้าได้อย่างดี. ผู้บรรยายจากเกาหลีใต้ใช้ภาษาเกาหลี เจ้าภาพจัดล่ามไว้ให้ ซึ่งมีการเตรียมคำแปลไว้ล่วงหน้า ทำให้การบรรยายราบรื่น ได้เนื้อหาสาระและรักษาเวลาได้ดี.

ระหว่างลงทะเบียนเข้าประชุม ผู้เข้าประชุมจะได้รับเอกสาร ๒ เล่ม คือโปรแกรมการประชุมและบทคัดย่อ. โปรแกรมการประชุมพิมพ์เป็น ๒ ภาษาคือ ภาษาอังกฤษและอักษรเบรลล์ในเล่มเดียวกัน. ส่วนบทคัดย่อสำหรับคนตาดีเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับคนตาบอดเป็นอักษรเบรลล์.

สาระการประชุม

ชื่อหัวข้อหลัก (Theme) ของการประชุมครั้งนี้คือ การพัฒนา, การก้าวรุดไปข้างหน้า และการแบ่งปัน (Developing, Advancing, and Sharing).

พิธีเปิดการประชุมจัดขึ้นอย่างเรียบง่าย มีผู้กล่าวคำปราศรัย ๔ คน คือ ๑) นายหวางซินเชียน รองประธานสหพันธ์ผู้พิการจีน, ๒) มิสซิสเกรซ ชาน ประธานกรรมการการนวดภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกของสหภาพคนตาบอดโลก. มิสซิสเกรซ ชาน ยังเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของคณะเจ้าภาพการประชุมครั้งนี้ด้วย, ๓) นายซูชิ เทวิน ผู้อำนวยการกองการแพทย์ทรวงการแพทย์แห่งชาติจีน, และ ๔) นายหัว เซิงฮอค

ประธานภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกของสหภาพคนตาบอดโลก. ประธานผู้ดำเนินรายการในพิธีเปิดคือ นายซุนเชียนเต๋อ รองประธานสหพันธ์ผู้พิการจีน.

หลังพิธีเปิดเป็นการถ่ายภาพหมู่ ซึ่งเจ้าภาพจัดการนำภาพที่ถ่ายมาแจกผู้เข้าร่วมประชุมในวันรุ่งขึ้น โดยมีวนไลไว้ในกล่องกระดาษอย่างดี เป็นภาพขนาด ๑๐ x ๒๔ นิ้ว.

การประชุมวันแรกหลังพิธีเปิดและถ่ายภาพหมู่เป็นรายงานของประเทศต่างๆ ๘ ประเทศ โดยนำเสนอเรียงตามลำดับอักษร ได้แก่ บังกลาเทศ จีน ฮ่องกง ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย ไทย และเวียดนาม.

ปัญหาของหมอนวดที่ตาบอดหรือพิการทางสายตามีคล้าย ๆ กัน. นั่นคือ โลกปัจจุบันย่างเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ระบบเศรษฐกิจทั่วโลกเป็นระบบที่กลยุทธิ์การตลาดเป็นตัวผลักดันที่สำคัญ (Market Economy) ทำให้หมอนวดกลุ่มนี้ต้องเผชิญกับโลกแห่งการแข่งขัน. หลังจากการนวดเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมและสามารถสร้างรายได้ได้ดี ทำให้คนปรกติเข้าสู่ชีพนวดเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในประเทศส่วนใหญ่. นอกจากนี้ เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ อาชีพนวดก็ได้กลายเป็นทางออกสำหรับคนตกงานจำนวนมาก เช่น หลังวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐, วิกฤตโรครัสส์ในฮ่องกง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔.

โลกแห่งการแข่งขัน ทำให้บริการนวดต้องมีการพัฒนาคุณภาพเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค รัฐจึงมักเข้าไปดูแลทั้งในด้านคุณภาพและความปลอดภัย.

ทางออกสำหรับหมอนวดที่ตาบอด หรือพิการทางสายตา จึงต้องสร้างสมดุลให้เหมาะสมระหว่างการคุ้มครองช่วยเหลือในฐานะผู้ด้อยโอกาส กับการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้สามารถแข่งขันกับคนปรกติได้. ข้อเสนอที่ชัดเจนสำหรับการประชุมสัมมนา คือหมอนวดที่พิการทางสายตา หรือตาบอดจะต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเป็นมืออาชีพที่ประชาชนยอมรับยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ โดยต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังคำขวัญหรือหัวข้อหลักของการประชุมสัมมนานี้คือ “การพัฒนา, การก้าวรุดไปข้างหน้า และการแบ่งปัน”.

ประเทศที่มีความก้าวหน้า และเข้มแข็งในการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในภูมิภาค ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน และไทย. โดยเฉพาะญี่ปุ่นมีประวัติอันยาวนานในการส่งเสริมอาชีพของหมอนวดตาบอด, มีการศึกษาอบรมอย่างเป็นระบบ,

มีการพัฒนาผสมผสานการนวดกับความรู้แขนงที่ใกล้เคียงคือการฝังเข็ม และการรมยา (moxibustion). ข้อสำคัญนอกจากการดูแลคนตาบอดในประเทศแล้ว ญี่ปุ่นยังแบ่งปัน - เจื้อจวนแก่ประเทศอื่นโดยส่งอาสาสมัครไปช่วยเหลือประเทศต่างๆ ด้วยการสนับสนุนของไจก้า (JICA) และมูลนิธิญี่ปุ่น.

สำหรับจีน มีผู้พิการทางสายตาถึง ๑๒ ล้านคนทั่วประเทศ. ปัจจุบันฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก จึงได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะการดูแลช่วยเหลือประชากรที่ด้อยโอกาสมากขึ้น, มีการออกกฎหมายและดำเนินนโยบายช่วยเหลือผู้พิการทางสายตาอย่างชัดเจน ทั้งโดยภาครัฐ และชมรม สมาคม มูลนิธิต่างๆ.

การประชุมสัมมนาวันที่ ๒ ภาคเช้า เป็นการประชุมวิชาการ โดยภาคเช้าหัวข้อเรื่องทฤษฎีและเทคโนโลยีการนวดใหม่ๆ มีวิทยากร ๖ คน ดังนี้

๑) จู๊จิง จากจีน บรรยายเรื่อง ผลการนวด ๓ ขั้นตอนในผู้ป่วยยกเอวเฉียบพลัน.

๒) มาบุญ อาห์ซัน จากบังกลาเทศ บรรยายเรื่องสาเหตุของอาการปวดเอว.

๓) คุณเพชรรัตน์ เตชะวัชร ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด ประเทศไทย บรรยายเรื่อง การนวดรักษา โดยคนตาบอดในประเทศไทย.

๔) นายแพทย์อาภิโร โอภาตะ จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับประโยชน์และผลข้างเคียงจากการนวดแบบอันมาและซ็อตส์.

๕) มิสหวง ไท่ ผิง จากฮ่องกง บรรยายเรื่องการแยกโรคและกลุ่มอาการในการรักษาเอ็นบาดเจ็บโดยการนวด.

๖) นายแพทย์เคอิชิ โยชิโกะ จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่องผลการนวดต่อระบบประสาทอัตโนมัติ.

ภาคหลัง หัวข้อเรื่องการศึกษาและฝึกอบรมการนวด มีวิทยากรบรรยาย ๖ เรื่องได้แก่

๑) หยาง ซิน ผิง จากจีน บรรยายเรื่อง ประสพการณ์การรักษาโดยการนวดบริเวณท้องเพื่อบรรเทาอาการก่อนเกิดโรค.

๒) โฮ โซง ยัง จากเกาหลีใต้ บรรยายเรื่องการรักษาอาการปวดหลังจากสาเหตุต่างๆ.

๓) จาง โก เฉียง จากจีน บรรยายเรื่อง ทักษะในการจัดการศึกษาและการสอนแก่ผู้พิการทางสายตา.

๔) ซาบุโร ซาซาดะ อาสาสมัครญี่ปุ่นในมาเลเซีย บรรยายเรื่องการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อยกระดับการนวดรักษา.

๕) ชูจิ ซาซาดะ จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่องทักษะของคนตาบอดต่อธุรกิจการนวด - จากผลการสำรวจทัศนคติของนักเรียนและผู้เข้าฝึกอบรมในโรงเรียนและศูนย์ฟื้นฟูสภาพคนตาบอด.

๖) หวางอี้ จากจีน บรรยายเรื่อง ความคิดและสถานการณ์ปัจจุบันและการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพนวดสำหรับคนตาบอด.

การบรรยายทั้ง ๑๒ รายการ ในภาคเช้า วิทยากรมีการรักษาเวลาโดยเคร่งครัด. วิทยากรที่เตรียมการมาอย่างดีคืออาจารย์ซาบุโร ซาซาดะ ซึ่งเนื้อหาเป็นการปฏิบัติความคิดในการสอน, เปลี่ยนจากให้สอนเรื่องทฤษฎีก่อน ปฏิบัติทีหลัง เป็นให้เริ่มจากการสอนปฏิบัติแล้วจึงตามด้วยทฤษฎี. อาจารย์ซาซาดะเป็นครูนวดชาวญี่ปุ่นที่มีการฝึกอบรมมาอย่างเป็นระบบ โดยเรียนเป็นหมอนวดหลักสูตร ๓ ปี และเรียนเป็นครูนวดอีก ๒ ปี เคยมาบรรยายเรื่องการฝังเข็มโดยหมอนวดตาบอดที่มูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด. การบรรยายครั้งนี้สรุปจากประสบการณ์การศึกษาทดลอง, มีการเตรียมการบรรยายโดยมีผู้ช่วยทำภาพเลื่อนแบบพาวเวอร์พอยน์ท์ให้เป็นอย่างดี. น่าเสียดายที่เวลาจำกัด ทำให้ต้องตัดเนื้อหาออกไปบางส่วน.

ภาคบ่ายของวันที่ ๒ เป็นการประชุมปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะการนวดเพื่อสุขภาพ แบ่งเป็น ๔ ห้อง ของจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ประเทศละห้อง. ห้องที่ ๔ เป็นของไทยและเวียดนาม.

มีหมอนวดตาบอดไทยไปร่วมประชุมครั้งนี้ ๔ คนคือได้แก่ ครูเครื่อง ศิริบัวพันธุ์ กรรมการมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดประเทศไทย, สุเวทย์ ทองเลิศ ประธานสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยสาขาภาคเหนือ, ญัฐพงษ์ อุ้นแก้ว กรรมการบริหารสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย และสริต ใจจิตร ครูนวดศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดสนามชัยเขต ซึ่งเป็นหน่วยฝึกอบรมของมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด. นอกจากนี้มี เอกกมล แพทยานันท์ ซึ่งตาพิการแต่ไม่บอดสนิท จบรัฐศาสตรบัณฑิตจากจุฬาฯ และปริญญาโททางบริหารจากมหาวิทยาลัยแลงคาสเตอร์ ประเทศอังกฤษ ช่วยเป็นล่าม. อีก ๓ คนในคณะ คือ คุณเพชรรัตน์ เตชะวัชร ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอดกับคุณอำพร เตชะวัชร ภรรยา และผู้เขียน.

คณะหมอนวดตาบอดไทยทั้ง ๔ คน ได้สาธิตการนวด โดยมีผู้สนใจรับการนวดจำนวนมากจนหมอนวดเมื่อเย็นล้าไปตาม ๆ กัน.

การประชุมสัมมนาวันที่ ๓ ซึ่งเป็นวันสุดท้าย ภาคแรก เป็นการประชุมวิชาการในหัวข้อ การจ้างงานการนวด และการบริหารกิจการนวด มีวิทยากร ๔ คน ได้แก่

๑) เหลา โก๊ะหมิง จากจีน บรรยายเรื่อง การสร้างความเข้มแข็ง และการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อปรับปรุงการบริหารการนวดรักษา.

๒) พญูโยชิ คิตาจิมา จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่อง วิธีประเมินทักษะพื้นฐานในโครงการช่วยเหลือต่างประเทศขององค์กรเครือข่ายครูนวดรักษาเอเชีย (Asian Medical Massage Instructor Network : AMIN).

๓) หยู ปิง จากจีน บรรยายเรื่องวิธีที่ดีที่สุดในการรักษากล้ามเนื้อคอแข็งแต่กำเนิดในเด็กเกิดใหม่หลังคลอด.

๔) ศาสตราจารย์ เรียวสุเกะ ฟุจิอิ จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่องสถานะปัจจุบันของธุรกิจการฝังเข็ม รมยา และนวดรักษาในญี่ปุ่น.

ภาคที่สอง หัวข้อคือ ทิศทางใหม่ของการนวด มีการบรรยาย ๕ เรื่อง ได้แก่

๑) ไฉ่ จง จากจีน บรรยายเรื่อง ผลการนวดพื้นฟู ๔ ขั้นตอนเพื่อรักษาเด็กที่เป็นอัมพฤกษ์.

๒) ศาสตราจารย์เรียวสุเกะ ฟุจิอิ จากญี่ปุ่น บรรยายเรื่องยุทธวิธีสนับสนุนการขยายการนวดรักษาในเอเชีย.

๓) หม่า เฉียง จากจีน บรรยายเรื่อง การรักษาผู้ป่วยประจำเดือนขาด ๕๔ ราย โดยการนวดท้องด้วยเครื่องสั่น นวดเปรียบเทียบกับนวดด้วยมือ.

๔) ฮิโรยะสุ นากาดากาจิ จากญี่ปุ่น เสนอสรุปรายงานโครงการ โอกินาวา ซึ่งเป็นเครือข่ายสนับสนุนการนวดจากโอกินาวาสู่ประเทศต่างๆ ในเอเชีย.

๕) หิน ปิงจุน จากจีน บรรยายเรื่อง ผลการรักษาการอักเสบเรื้อรังในอุ้งเชิงกรานระหว่างการนวดเส้นสี คือ ชง เหริน ตู และไต้ กับการนวดกดจุดธรรมดา.

ภาคบ่ายเป็นพิธีปิดการประชุม เริ่มด้วยการรายงานสรุปการประชุมโดยมิสซิสเกรซ ชาน ซึ่งสรุปเนื้อหาการประชุม สัมมนาได้อย่างครอบคลุมและกระชับ พร้อมผลการประชุม และเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่ของคณะกรรมการด้านการ

นวดของสหภาพคนตาบอดโลกภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งขอบคุณเกาหลีใต้ที่รับเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่ ๑๐ ที่กรุงโซล ใน ๒ ปีข้างหน้า. จากนั้นเป็นคำปราศรัยของนายชุน เซียน เตอ รองประธานสหพันธ์ผู้พิการจีน ต่อด้วยการมอบประกาศนียบัตรแก่ประธานการประชุม, วิทยากร, ตัวแทนผู้เสนอรายงานของประเทศ และผู้แทนองค์กรเจ้าภาพและเจ้าภาพร่วม โดยมอบให้แก่ตัวแทนทั้ง ๘ ประเทศ พร้อมกับให้แก่บรรดาอาสาสมัครทั้ง ๒๒ คน จบลงด้วยคำปราศรัยและขอบคุณของประธานคนใหม่ของคณะกรรมการด้านการนวดในสหภาพคนตาบอดโลกภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก คือ นายจู กัง (Zhu Gang) แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งกล่าวปราศรัยค่อนข้างยาว กล่าวถึงภารกิจยิ่งใหญ่ข้างหน้าเพราะจะมีผู้พิการทางสายตาเพิ่มขึ้นปีละ ๑ - ๒ ล้านคน จำเป็นต้องผนึกกำลังความร่วมมือ เพื่ออนาคตที่สดใสข้างหน้า. หลังจากนั้นเป็นพิธีมอบของที่ระลึกแก่ นางเกรซ ชาน ประธานที่เพิ่งพ้นตำแหน่ง และกรรมการที่เพิ่งพ้นหน้าที่อีก ๒ คน. สุดท้ายเป็นการปิดการสัมมนาโดยนางเกรซ ชาน ประธานกรรมการจัดการประชุมสัมมนาครั้งนี้.

นายจู กัง ประธานคนใหม่ เป็นคนตาบอดที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ มีธุรกิจนวดและสปาขนาดใหญ่ในประเทศจีนกว่า ๔๐ แห่ง มีพนักงานกว่า ๓ พันคน ในจำนวนนี้เป็นคนตาบอดกว่า ๓ ๐๐ คน.

ระหว่างการประชุมสัมมนา มีการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพคนตาบอดโลกภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในช่วงบ่ายวันที่ ๒. ผู้แทนประเทศไทยที่เข้าร่วมประชุมคือ คุณเพชรรัตน์ เตชะวัชรุ ประธานสหภาพคนตาบอดโลกของประเทศไทย. การเลี้ยงต้อนรับจัดตอนเย็นวันแรก และงานเลี้ยงอำลาจัดวันที่สาม. วันสุดท้ายของการสัมมนามีรายการให้เลือกคือ ทัศนศึกษากำแพงเมืองจีนและการเยี่ยมชมโรงพยาบาลการนวดปักกิ่งและโรงพิมพ์หนังสืออักษรเบรล.

บทสรุป

ดังสุภาษิตที่ว่า วิธีช่วยเหลือที่ดีที่สุดคือช่วยให้เขารู้จักวิธีหาปลา มิใช่การหาปลาให้เขา. การประชุมสัมมนาเรื่องการนวดของสมาคมคนตาบอดโลก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกครั้งนี้เป็นการประชุมของคนตาบอด โดยคนตาบอด และเพื่อคนตาบอดโดยแท้. ผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมประชุม โดย

เฉพาะผู้ดำเนินการประชุมและวิทยากรแทบทั้งหมดเป็นคนตาบอด มีคนตาปกติจำนวนไม่มากที่เป็นกำลังสำคัญในการประชุมครั้งนี้. การประชุมนี้จึงเป็นตัวอย่างที่ดีของการทำงานเพื่อคนพิการ นั่นคือการส่งเสริมศักยภาพของผู้พิการให้สามารถช่วยตนเองได้มากที่สุด.

สำหรับอาชีพหรือวิชาชีพหมวด เป็นทางออกที่ดีและที่

สำคัญสำหรับคนตาบอดที่จะช่วยให้พวกเขาเป็นอิสระสามารถยืนอยู่บนขาของตนเองได้. หน้าที่ของรัฐควรเป็นไปตามหลักการของ รามอน แม็กไซไซ ที่ว่า ผู้เกิดมามีน้อย รัฐพึงให้การช่วยเหลือให้มาก. สังคมไทยจึงพึงช่วยเหลือและสนับสนุนให้การนวดเป็นทั้งอาชีพและวิชาชีพของคนตาบอดอย่างน้อยเท่าๆ กับคนที่มีตาปกติ.